

Duration: 2 ½ hours

Total Marks: 75

- N.B.** (1) All questions are compulsory.
(2) All questions carry equal marks.

1. Discuss any one issue given below with special reference to one specified fundamental right or fundamental duty or directive principle. (15)

1. The upcoming General Elections 2019

OR

2. 10% Reservation for Economically Backward

2. Answer **any one** of the following : (15)

1) What is the role of caste and religion played in Indian politics? What are your views?

OR

2) Discuss any two regional political parties in Maharashtra with regards to its history, ideology and evolution.

3. Answer either **a or b** :

a) i) What is the role of media in Democracy? Illustrate with examples. (8)

ii) What are the unitary features of the Indian constitution? (7)

OR

b) i) Explain in detail the Naxal movement in India. (8)

ii) What is the role of new Media in political campaigning? (7)

4. Answer either **a or b** :

a) i) Name any 4 non –democratic forms of government with examples. (8)

ii) What are the fundamental rights mentioned in the Constitution? (7)

OR

b) i) Explain the Dominant Caste phenomenon. (8)

ii) Write a note on Panchayat Raj. (7)

5. Answer any 3 of the following : (15)

1) Preamble

2) Exit polls

3) Coalition Government

4) Fundamental Duties

5) Directive Principles of State

(मराठी भाषांतर)

कालावधी : २ १/२ तास

एकूण गुण : ७५ गुण

सूचना : सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात.

1. खालीलपैकी कोणतीही एक घटना जी मूलभूत हक्क, मूलभूत कर्तव्ये आणि मार्गदर्शक तत्वांच्या संदर्भात आहे त्याविषयी चर्चा करा. (15)

1. आगामी लोकसभा निवडणुका 2019.

किंवा

2. सवर्णामधील आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीयांसाठी 10% आरक्षण

2. खालीलपैकी कोणतेही एक उत्तर द्या

1) भारतीय राजकारणात जाती आणि धर्माची भूमिका काय आहे? तुमचे मत सांगा

किंवा

2) महाराष्ट्रातील कोणत्याही दोन प्रादेशिक राजकीय पक्षांचा इतिहास, विचारसरणी आणि उत्क्रांतीबद्दल चर्चा करा

3. अ किंवा ब यापैकी एकाचे उत्तर द्या :

अ 1. लोकशाहीमध्ये प्रसारमाध्यमांची भूमिका काय आहे? उदाहरणांहित स्पष्ट करा (8)

2. भारतीय संविधानाची वैशिष्ट्ये काय आहेत? (7)

किंवा

ब 1. भारतातील नक्षलवादी चळवळीचे तपशीलवार स्पष्टीकरण द्या (8)

2. राजकीय प्रचार मोहिमेत नवीन माध्यमांची भूमिका काय आहे? (7)

4. अ किंवा ब यापैकी एकाचे उत्तर द्या :

अ 1. कोणत्याही ४ अलोकशाही शासनाचे प्रकार उदाहरणासहित स्पष्ट करा (8)

2. राज्यघटनेतील मूलभूत हक्कांची चर्चा करा (7)

किंवा

ब 1. जातीच्या वर्चस्ववादी राजकारणावर भाष्य करा (8)

2. पंचायत राज वर टिपण लिहा (7)

5. खालीलपैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा (15)

1) राज्यघटनेची प्रस्तावना

2) निवडणूकपूर्व मतपडताळणी

3) आघाड्यांचे सरकार

4) मूलभूत कर्तव्ये

5) मार्गदर्शक तत्त्वे